

SZLOVÉNIA

I. SZLOVÉNIA TÁRSADALMI-GAZDASÁGI HELYZETE

1. Általános információk

Hivatalos megnevezés	Szlovén Köztársaság
Államforma	parlamentáris köztársaság
Főváros	Ljubljana
Terület	20 273 km ²
Népesség	2 032 362
Nemzetiségi megoszlás	szlovén (83,1%), szerb (2%), horvát (1,8%), bosnyák (1,1%), egyéb (12%)
Vallási megoszlás	katolikus (57,8%), muszlim (2,4%), ortodox (2,3%), egyéb keresztény (0,9%), egyéb vagy nem vallásos (36,6%)
Hivatalos nyelv	szlovén
Klíma	mediterrán (a tengerparton) és kontinentális
Államfő	Danilo Türk
Miniszterelnök	Barut Pahor
Hivatalos pénznem	Euró (EUR)
Jelentősebb városok	Celje, Koper, Maribor, Kranj, Piran

2. Főbb gazdasági mutatók, a gazdaság szerkezete, főbb ágazatok

Szlovénia főbb gazdasági mutatói, 2007-09

		2007	2008	2009
GDP (folyó áron)	Mrd EUR	34,6	37,1	34,9
GDP változás (reál)	%	6,8	3,5	-7,8
Egy főre jutó GDP (PPS)	Ezer EUR/fő	22,1	22,8	21,2
Infláció (fogyasztói árindex)	%	3,8	5,5	0,9
Munkanélküliségi ráta	%	4,9	4,4	5,9
Költségvetés egyenlege	GDP %-a	0,0	-1,7	-5,5
Államadósság (év végi)	GDP %-a	23,4	22,6	35,9
Folyó fizetési mérleg egyenlege	GDP %-a	-4,8	-6,2	-1,0

Forrás: Eurostat

Az euró 2007. január 1-jei bevezetését követően a szlovén gazdaság gyors növekedésnek indult az euró bevezetése miatt elhalasztott beruházások hirtelen megindulása következtében. 2008-ban a gazdaság fejlődése hullámzó képet mutatott: az év első felében a növekedés még 5,6%-os volt, az év utolsó negyedében azonban a nemzetközi pénzügyi válság és az annak nyomán fellépő reálgazdasági hatások következtében a gazdaság teljesítménye már 0,8%-kal visszaesett. 2009-ben a gazdasági visszaesés mértéke az euró-zónán belül Szlovéniában volt a legnagyobb mértékű, és az országban a Jugoszláviából történt kiválás óta nem volt ilyen mértékű gazdasági teljesítménycsökkenés. A visszaesés fő oka az export közel 20%-os csökkenése volt. Az ágazatok közül leginkább az építőipart sújtotta a válság, miután az azt megelőző 2-3 évben a leggyorsabban növekvő szektor volt a szlovén gazdaságban.

Az euró bevezetése az előzetes félelmek ellenére nem járt pótlólagos inflációs hatással, ugyanakkor az inflációs hatást erősítette a domináns állami tulajdonból fakadó monopolhelyzet és versenyhiány a gazdaság egyes területein.

A gazdasági válságkezelő intézkedések hatására az azt megelőzően kiegyensúlyozott államháztartási egyenleg 5,5%-os hiányba csapott át, és jelentősen növekedett az államadósság szintje is. Ezzel ellentétes hatást váltott ki a válság az infláció alakulására, amely 0,9%-ra mérséklődött. A munkahelyek megtartására irányuló kormányzati válságintézkedések eddigi eredményességét mutatja, hogy a munkanélküliségi ráta a gazdasági teljesítmény csökkenésének mértékéhez viszonyítva csak jóval mérsékeltebb ütemben emelkedett.

A bruttó hazai termék előállításában 63%-os részaránnyal meghatározó a szolgáltatások szerepe, a feldolgozóiparban a GDP 35%-át, a mezőgazdaságban 2%-át állítják elő. Legfontosabb iparágak: a járműgyártás, gyógyszeripar, vegyipar, építőipar.

3. Külkereskedelmi tendenciák, külkereskedelmi statisztika, főbb partnerek, főbb termékek

Szlovénia külkereskedelmi forgalma, 2006-09

		2006	2007	2008	2009
Áruforgalmi egyenleg	M EUR	-1 151	-1 666	-2 651	-622
Export	M EUR	17 028	19 799	20 048	16 203
Import	M EUR	18 179	21 465	22 699	16 825
Szolgáltatások egyenlege	M EUR	993	1 048	1 610	1 020
Export	M EUR	3 573	4 146	5 041	4 318
Import	M EUR	2 580	3 098	3 431	3 298

Forrás: Eurostat

A szlovén külkereskedelem 2009. évi jelentős visszaesésének döntő oka a nemzetközi pénzügyi válság világgazdasági folyamatokra gyakorolt hatásainak begyűrűződése volt a szlovén gazdaságba. Az EU országok részesedése az exportban eléri a 70%-ot, az importban megközelíti a 80%-ot. Meghatározó partnerei mind az exportban, mind az importban: Németország, Olaszország, Ausztria és Franciaország. Az exportban még jelentős súlyú Horvátország, az importban pedig az 5. helyen álló Magyarország.

Szlovénia főbb exporttermékei: személygépkocsik, elektromos berendezések, gyógyszerek, acélipari termékek. A legnagyobb szlovéniai exportőrök a Renault leányvállalata, a Gorenje-csoport, valamint a Krka gyógyszergyártó vállalat volt. Főbb import termékek: járművek, gépek és villamossági cikkek, vegyipari termékek, fa és faipari termékek, nem nemesfémek és ezekből készült áruk.

4. Tőkeáramlás alakulása és a főbb partnerek

Szlovénia közvetlen tőkebefektetés importja és exportja, 2007-09

		2007	2008	2009
Külföldi közvetlen tőkebefektetés-import	M EUR	2 940	1 230	n. a.
Külföldi közvetlen tőkebefektetések állománya	M EUR	9 760	10 990	n. a.
Tőkekifektetés más országba	M EUR	1 460	740	n. a.
Tőkekifektetés állománya	M EUR	4 920	5 660	n. a.

Forrás: Szlovén Nemzeti Bank

A közép-kelet-európai régió legtöbb országához viszonyítva privatizáció keretében Szlovénia eddig csak korlátozott mértékben engedte be a szlovén gazdaságba a külföldi tőkét, és a jelenlegi kedvezőtlen nemzetközi pénzügyi és világgazdasági környezet nem fogja ösztönözni a szlovén tartózkodás megváltoztatását, ezért az eddig Szlovéniában megvalósult külföldi tőkebefektetések jelentős hányada zöldmezős beruházás. A Szlovéniában befektetett működő tőke-állomány mintegy kétharmada az EU országaiból érkezett. A legnagyobb befektetők: Ausztria,

Hollandia, Franciaország, Németország. Legismertebb befektető cégek: Renault, Goodyear, Siemens, Novartis, Leclerc, Debitel, Bank Austria, Spar. A legtöbb befektetés a közép-szlovéniai régióban valósult meg.

A szlovén működő tőke kihelyezések csaknem egésze a volt Jugoszlávia országaiba elsősorban Szerbiába, Horvátországba és Bosznia-Hercegovinába irányult.

II. MAGYARORSZÁG ÉS SZLOVÉNIA BILATERÁLIS KAPCSOLATAI

A magyar-szlovén külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

	KIVITEL		BEHOZATAL		EGYENLEG	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Összesen	853,2	676,6	665,4	544,7	187,8	132,0
Élelmiszer, ital, dohány	141,3	115,0	38,7	69,3	102,6	45,7
Nyersanyagok	41,4	27,4	13,9	10,2	27,5	17,2
Energiahordozók	132,5	100,5	24,4	18,7	108,1	81,8
Feldolgozott termékek	256,1	213,8	277,0	227,8	-20,9	-14,0
Gépek, gépi berendezések	281,9	219,9	311,4	218,7	-29,5	1,2

Értékváltozás és a forgalom megoszlása 2009-ben (%)

	INDEX (2008=100)		MEGOSZLÁS	
	KIVITEL	BEHOZATAL	KIVITEL	BEHOZATAL
Összesen	79,3	81,9	100,0	100,0
Élelmiszer, ital, dohány	81,4	179,2	17,0	12,7
Nyersanyagok	66,2	73,5	4,0	1,9
Energiahordozók	75,9	76,9	14,9	3,4
Feldolgozott termékek	83,5	82,2	31,6	41,8
Gépek, gépi berendezések	78,0	70,2	32,5	40,2

Forrás: KSH

Hazánk jelentősége a szlovén gazdasági és üzleti körök megítélésében az utóbbi években érezhetően növekedett (jellemző példa erre többek között az energetika és logisztika területe).

A nemzetközi pénzügyi válság világgazdasági hatásai következtében ugyanakkor 2008. utolsó negyedében a magyar-szlovén külkereskedelemben is megindult a szállítások visszaesése. 2009-ben jelentősen csökkent a kétoldalú forgalom: exportunk a teljes magyar kivitelt 2%ponttal meghaladó mértékben csökkent, ugyanakkor importunk közel 7%ponttal kisebb mértékben csökkent, mint a teljes magyar behozatal. Összességében Szlovénia egy helyezéssel a 19. helyre lépett előre a magyar külkereskedelmi partnerek rangsorában.

A magyar áruexport-többlet évek óta tartós, strukturális jellegű, csupán a mértéke változik. A magyar kivitelt meghatározó részét (65%) a feldolgozott termékek és a

gépek teszik ki (gyógyszerek, video készülékek adatfeldolgozó eszközök, digitális hírközlő eszközök, személygépkocsik), de jelentős szerep jut különféle hagyományos cikkeknek is (gabona, hús, energiahordozók). Importunkban a feldolgozott termékek és gépek dominanciája, több mint 80%-os részaránnyal még nagyobb (gyógyszerek, elektromos vízmelegítők, személygépkocsik elektromotor alkatrészek, integrált áramkörök, nyomdai gépek).

Mind az exportban, mind pedig az importban növekvő arányt képviselnek a két országban letelepedett nemzetközi beruházók leányvállalatainak a szállításai.

Kétoldalú közvetlen tőkebefektetések, 2006-08 (M EUR)

	2006	2007	2008
Szlovénia közvetlen tőkebefektetés-exportja Magyarországra	2,9	-2,6	-0,9
Szlovénia közvetlen tőkebefektetés-állománya Magyarországon	10,6	16,6	18,8
Magyarország tőkebefektetése Szlovéniába	-0,3	4,8	152,3
Magyarország tőkebefektetés-állománya Szlovéniában	22,5	24,4	30,9

Forrás: MNB

Az eddig megvalósult befektetések értékükben egyik oldalon sem számottevőek. Kivétel ez alól a 2008. év, amikor is az MNB 152 M euró egyenlegű Szlovéniába irányuló tőkebefektetést regisztrált, ami az adott évi összes tőkebefektetés 7,5%-ának felel meg. Legnagyobb magyar befektetők Szlovéniában: Magyar Alumínium Zrt., MOL, MASPED.

Alapvető fordulatot hozhat a tőkebefektetések terén, hogy a TriGránit ingatlanfejlesztő cég megnyerte a ljubljanoi városközpont átépítésére kiírt pályázatot. A kb. 300 M eurós projekt realizálásával a második legnagyobb külföldi beruházás fog megvalósulni Szlovéniában.

Jelentős a magyar cégek érdeklődése továbbá a szlovén távközlési, olaj és bankszektor privatizációja iránt. A magánosítás azonban eddig rendre késedelmet szenvedett a külföldi tőke beáramlásával kapcsolatos visszafogott szlovén magatartás következtében, amit a jelenlegi nemzetközi pénzügyi és világgazdasági helyzet inkább tovább fog erősíteni. Fiókalapítással új szereplőként lépett 2008-ban a szlovén biztosítási piacra az Allianz Hungária.

Gazdasági és befektetési kapcsolataink egyik legnagyobb perspektívájú területe az energetikai szektor (Szlovénia bevonása a MOL által kezdeményezett regionális gázvezeték rendszerbe, valamint a Cirkovce és Hévíz közötti 400kV-os elektromos távvezeték megépítése).